

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ सप्तमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके सप्तमः प्रपाठकः ॥

ए॒तद्वा॑ह्म॒णान्ये॒व प॒ञ्च ह॒वी॑ऽषि॑। अ॒थेन्द्रा॑य॒ शुना॒सीरा॑य
पु॒रोडा॑शं॒ द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लं निर्व॑पति। स॒ंव॒त्स॒रो वा
इन्द्रा॑शुना॒सीरः॑। स॒ंव॒त्स॒रेणै॒वास्मा॒ अन्न॑म॒व॒ रुन्धे॑।
वा॒य॒व्यं प॒यो भ॑वति। वा॒युर्वै वृ॒ष्ट्यै॑ प्र॒दाप॑यि॒ता। स ए॒वास्मै॑
वृ॒ष्टिं प्र॒दाप॑यति। सौ॒र्य॑ ए॒क॒क॒पा॒लो भ॑वति। सू॒र्येण॒ वा
अ॒मुष्मि॑लो॒के वृ॒ष्टिर्धृ॑ता। स ए॒वास्मै॑ वृ॒ष्टिं नि॒यच्छ॑ति॥१॥

द्वा॒द॒श॒ग॒वः॑ सी॒रं दक्षि॑णा॒ समृ॑द्ध्यै। दे॒वा॒सु॒राः संय॑त्ता आ॒सन्।
ते दे॒वा अ॒ग्निम॑ब्रुवन्। त्वया॑ वी॒रेणा॑सु॒रान॒भिभ॑वा॒मेति॑।
सोऽब्र॑वीत्। त्रे॒धाऽह॑मा॒त्मानं॒ वि॒क॑रिष्य॒ इति॑। स
त्रे॒धाऽऽत्मा॑नं॒ व्य॑कुरु॒त। अ॒ग्नि॒न्तृती॑यम्। रु॒द्रन्तृती॑यम्।
वरु॑ण॒न्तृती॑यम्॥२॥

सोऽब्रवीत्। क इदन्तुरीयमिति। अहमितीन्द्रोऽब्रवीत्। सन्तु
 सृजावहा इति। तौ समसृजेताम्। स इन्द्रस्तुरीयमभवत्।
 यदिन्द्रस्तुरीयमभवत्। तदिन्द्रतुरीयस्येन्द्रतुरीयत्वम्। ततो वै
 देवा व्यंजयन्त। यदिन्द्रतुरीयं निरूप्यते विजित्यै॥३॥

वहिनीं धेनुर्दक्षिणा। यद्वहिनीं। तेनाग्नेयी। यद्वौः। तेन रौद्री।
 यद्धेनुः। तेनैन्द्री। यत्स्त्री सती दान्ता। तेन वारुणी समृद्धौ।
 प्रजापतिर्यज्ञमसृजत॥४॥

त९ सृष्ट९ रक्षा९स्यजिघा९सन्। स एताः प्रजापतिरात्मनो
 देवता निरमिमीत। ताभिर्वै स दिग्भ्यो रक्षा९सि प्राणुदत।
 यत्पञ्चावत्तीयं जुहोति। दिग्भ्य एव तद्यजमानो रक्षा९सि
 प्रणुदते। समूढ९ रक्षः सन्दग्ध९ रक्ष इत्याह। रक्षा९स्येव
 सन्दहति। अग्रये रक्षोघ्ने स्वाहेत्याह। देवताभ्य एव
 विजिग्यानाभ्यो भागधेयं करोति। प्रष्टिवाही रथो दक्षिणा
 समृद्धौ॥५॥

इन्द्रो वृत्र९ हत्वा। असुरान्पराभाव्य। नमुचिमासुरन्नालभत।

तश्च॑ श॒च्याऽगृ॒ह्णात्। तौ सम॑लभेताम्। सोऽ॑स्माद्भि॒शुन॑तरोऽभव
सोऽ॑ब्रवीत्। स॒न्धाश्च॑ स॒न्द॒धाव॑है। अथ॒ त्वाऽव॑ स्रक्ष्यामि।
न मा॒ शुष्के॑ण॒ नार्द्रे॑ण॒ हनः॑॥६॥

न दि॒वा न न॑क्तमि॒ति। स ए॒त॒म॒पां फे॒न॑मसि॒ञ्चत्। न वा ए॒ष
शुष्को॒ नार्द्रो॑ व्यु॒ष्टाऽऽसी॑त्। अ॒नु॒दि॒तः सूर्यः॑। न वा ए॒त॒द्वि॒वा
न न॑क्तम्। तस्यै॒तस्मि॑ल्लो॒के। अ॒पां फे॒नेन॑ शि॒र उ॒द॑वर्तयत्।
तदे॒न॒मन्व॑वर्तत। मि॒त्र॒द्रु॒गति॑ ॥७॥

स ए॒तान॑पा॒मार्गान॑जनयत्। तान॑जुहोत्। तै॒र्वै स
रक्षा॑श्च॒स्यपा॑हता। यद॑पा॒मार्ग॑हो॒मो भव॑ति। रक्ष॑सा॒मप॑हत्यै।
ए॒को॒ल्मु॒केन॑ यन्ति। तद्धि॑ रक्ष॑सां भा॒ग॒धे॒यम्। इ॒मा॒न्दि॒शं
यन्ति॑। ए॒षा वै रक्ष॑सा॒न्दिक्। स्वा॒या॒मे॒व दि॒शि रक्षा॑सि
हन्ति॑॥८॥

स्व॒कृ॒त इ॒रि॒णे जु॒होति॑ प्र॒द॒रे वा॑। ए॒त॒द्वै रक्ष॑सा॒मा॒य॒तन॑म्।
स्व ए॒वा॒य॒त॒ने रक्षा॑सि हन्ति। प॒र्ण॒म॒येन॑ स्रु॒वेण॑ जुहोति।
ब्र॒ह्म वै प॒र्णः। ब्र॒ह्म॒णै॒व रक्षा॑सि हन्ति। दे॒वस्य॑ त्वा

सवि॒तुः प्र॑स॒व इत्या॑ह। स॒वि॒तृप्र॑सूत ए॒व रक्षा॑सि
हन्ति। ह॒तः रक्षो॑ऽवधिष्म॒ रक्ष॒ इत्या॑ह। रक्ष॑सा॒ऽ
स्तृत्यै॑। यद्व॒स्ते तदक्षि॑णा नि॒रव॑त्यै। अ॒प्र॒तीक्ष॑माय॑न्ति।
रक्ष॑साम॒न्तर्हि॑त्यै॥ ९॥

यच्छति वरुणन्तृतीयं विजित्या असृजत समृद्धौ हनो मित्रद्रुगिति हन्ति स्तृत्यै त्रीणि च॥१॥ [१]

धा॒त्रे पु॑रो॒डाशं॑ द्वा॒दश॑क॒पालं॑ निर्व॑पति। स॒व॒त्स॒रो वै
धा॒ता। स॒व॒त्स॒रेणै॒वास्मै॑ प्र॒जाः प्र॑ज॒नय॑ति। अ॒न्वे॒वास्मा॑
अ॒नु॒म॒ति॒र्मन्य॑ते। रा॒ते रा॒का। प्र॒ सि॒नीवा॒ली ज॑नयति।
प्र॒जास्वे॒व प्र॑जा॒तासु॑ कु॒ह्वा वाच॑न्दधाति। मि॒थु॒नौ गावौ॑
दक्षि॑णा॒ समृ॑द्धौ। आ॒ग्ना॒वैष्ण॒वमे॒काद॑शक॒पालं॑ निर्व॑पति।
ऐ॒न्द्रा॒वैष्ण॒वमे॒काद॑शक॒पालम्॥ १०॥

वैष्ण॒वत्रि॑क॒पालम्। वी॒र्यं॑ वा अ॒ग्निः। वी॒र्य॑मिन्द्रः। वी॒र्यं॑
विष्णुः। प्र॒जा ए॒व प्र॑जा॒ता वी॒र्ये॑ प्र॒ति॒ष्ठाप॑यति। तस्मा॑त्प्र॒जा
वी॒र्या॑वतीः। वा॒म॒न ऋ॒षभो॑ व॒ही दक्षि॑णा। यद्व॒ही। तेना॑ग्नेयः।
यदृ॑षभः॥ ११॥

तेनैन्द्रः। यद्वा॑म॒नः। तेन॑ वैष्ण॒वः समृ॑द्धौ। अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒मेका॑दशक
निर्व॑पति। इन्द्रा॒सो॒मी॒य॒मेका॑दशकपालम्। सौ॒म्यश्च॒रुम्।
सोमो॒ वै रे॑तो॒धाः। अ॒ग्निः प्र॒जानां॑ प्रजनयि॒ता। वृ॒द्धाना॒मिन्द्रः॑
प्रदा॑पयि॒ता। सोमं॑ ए॒वास्मै॒ रेतो॑ दधा॒ति॥१२॥

अ॒ग्निः प्र॒जां प्र॑जनयति। वृ॒द्धामिन्द्रः॑ प्रयच्छति। ब॒भ्रुर्दक्षि॑णा
समृ॑द्धौ। सो॒मा॒पौष्णश्च॒रुर्निर्व॑पति। ऐन्द्रा॒पौष्णश्च॒रुम्। सोमो॒
वै रे॑तो॒धाः। पू॒षा प॑शूनां प्र॑जनयि॒ता। वृ॒द्धाना॒मिन्द्रः॑
प्रदा॑पयि॒ता। सोमं॑ ए॒वास्मै॒ रेतो॑ दधा॒ति। पू॒षा
प॑शून्प्र॑जनयति॥१३॥

वृ॒द्धानिन्द्रः॑ प्रयच्छति। पौ॒ष्णश्च॒रुर्भव॑ति। इ॒यं वै पू॒षा।
अ॒स्यामे॒व प्र॑ति॒तिष्ठ॑ति। श्या॒मो दक्षि॑णा॒ समृ॑द्धौ। ब॒हु वै
पु॒रुषो॑ मे॒ध्यमु॑प॒गच्छ॑ति। वै॒श्वान॒रं द्वा॑दशकपालं निर्व॑पति।
सं॒वत्स॒रो वा अ॒ग्निर्वै॑श्वान॒रः। सं॒वत्स॒रेणै॒वैनं॑ स्वदयति।
हि॒र॒ण्यं दक्षि॑णा॥१४॥

प॒वित्रं॑ वै हि॒र॒ण्यम्। पु॒नात्ये॒वैन॑म्। ब॒हु वै रा॑ज॒न्योऽनृ॑तं

करोति। उप॑ जा॒म्यै हर॑ते। जि॒नाति॑ ब्राह्म॒णम्। वद॑त्यनृ॒तम्।
अनृ॑ते खलु॒ वै क्रि॒यमा॑णे वरु॒णो गृ॑ह्णाति। वा॒रु॒णं य॑व॒मय॑
च॒रुन्निर्व॑पति। व॒रु॒णपा॒शादे॒वैनं॑ मुञ्चति। अश्वो॒ दक्षि॑णा।
वा॒रु॒णो हि दे॒वत॒याऽश्वः॑ समृ॒द्धौ॥१५॥

ऐन्द्रावैष्णवमेकादशकपालं यदृषभो दधाति पूषा पृश्नञ्जंनयति हिरण्यं दक्षिणा दक्षिणैकं च॥२॥

[२]

र॒त्निना॑मे॒तानि॑ ह॒वीः॒षि भ॑वन्ति। ए॒ते वै रा॒ष्ट्रस्य॑ प्रदा॒तारः॑।
ए॒तेऽपा॑दा॒तारः॑। य ए॒व रा॒ष्ट्रस्य॑ प्रदा॒तारः॑। ये॒ऽपा॑दा॒तारः॑।
त ए॒वास्मै॑ रा॒ष्ट्रं प्र॑यच्छन्ति। रा॒ष्ट्रमे॒व भ॑वति। यत्स॑मा॒हृत्य॑
निर्व॑पेत्। अर॑त्निनः स्युः। य॒थाय॑थ॒न्निर्व॑पति रत्नि॒त्वाय॑॥१६॥

यत्स॒द्यो निर्व॑पेत्। याव॑ती॒मेके॑न ह॒विषा॑ऽऽशिष॑मव रु॒न्धे।
ताव॑ती॒मवरु॑न्धीत। अ॒न्व॒हन्निर्व॑पति। भूय॑सीमे॒वाशिष॑मव
रु॒न्धे। भूय॑सो यज्ञ॒क्रतू॑नुपैति। बा॒रु॒हस्प॒त्यश्च॒रुन्निर्व॑पति
ब्र॒ह्म॒णो गृ॑हे। मु॒ख॒त ए॒वास्मै॑ ब्रह्म स॒ंश्र॑यति। अथो॒ ब्रह्म॑न्ने॒व
क्ष॒त्रम॒न्वार॑म्भयति। शि॒ति॒पृ॒ष्ठो दक्षि॑णा समृ॒द्धौ॥१७॥

ऐन्द्रमेकादशकपालः राजन्यस्य गृहे। इन्द्रियमेवाव रुन्धे।
 ऋषभो दक्षिणा समृद्धौ। आदित्यं चरुं महिष्यै गृहे।
 इयं वा अदितिः। अस्यामेव प्रतितिष्ठति। धेनुर्दक्षिणा
 समृद्धौ। भगाय चरुं वावातायै गृहे। भगमेवास्मिन्दधाति।
 विचित्तगर्भा पष्ठौही दक्षिणा समृद्धौ॥१८॥

नैर्ऋतं चरुं परिवृत्तयै गृहे कृष्णानां व्रीहीणान्नखनिर्भिन्नम्।
 पाप्मानमेव निर्ऋतिन्निरवदयते। कृष्णा कूटा दक्षिणा
 समृद्धौ। आग्नेयमष्टाकपालः सेनान्यो गृहे। सेनामेवास्य
 सःश्यति। हिरण्यं दक्षिणा समृद्धौ। वारुणन्दशकपालः
 सूतस्य गृहे। वरुणसवमेवाव रुन्धे। महानिरष्टो दक्षिणा
 समृद्धौ। मारुतः सप्तकपालङ्गामण्यो गृहे॥१९॥

अन्नं वै मरुतः। अन्नमेवाव रुन्धे। पृश्निर्दक्षिणा समृद्धौ।
 सावित्रं द्वादशकपालङ्घ्रितुर्गृहे प्रसूत्यै। उपध्वस्तो दक्षिणा
 समृद्धौ। आश्विनन्द्विकपालः सङ्ग्रहीतुर्गृहे। अश्विनौ वै
 देवानां भिषजौ। ताभ्यामेवास्मै भेषजं करोति। सवात्यौ

दक्षिणा॒ समृ॑द्ध्यै। पौ॒ष्णं च॒रुं भा॑गदु॒घस्य॑ गृ॒हे॥२०॥

अन्नं॑ वै पू॒षा। अन्न॑मे॒वाव॑ रुन्धे। श्या॒मो दक्षि॑णा॒
समृ॑द्ध्यै। रौ॒द्रङ्गा॑वी॒धुक॑श्च॒रुम॑क्षावा॒पस्य॑ गृ॒हे। अ॒न्त॒त ए॒व
रु॒द्रन्नि॒रव॑दयते। श॒बल॒ उ॒द्वा॒रो दक्षि॑णा॒ समृ॑द्ध्यै। द्वा॒द॒शै॒तानि॑
ह॒वी॒ऽषि॑ भवन्ति। द्वा॒द॒श॒ मा॒साः सं॒वत्स॒रः। सं॒वत्स॒रेणै॒वास्मै॑
रा॒ष्ट्रम॑व॒रुन्धे॑। रा॒ष्ट्रमे॒व भ॑वति॥२१॥

यन्न॑ प्र॒ति नि॒र्वपे॑त्। र॒त्नि॑न॒ आ॒शिषो॑ऽव॒रुन्धी॑रन्।
प्र॒तिनि॒र्वप॑ति। इन्द्रा॑य सु॒त्राम्णो॑ पु॒रोडा॑श॒मेका॑द॒शक॑पालम्।
इन्द्रा॑या॒ऽहो॒मुचै॑। आ॒शिष॑ ए॒वाव॑रुन्धे। अ॒यं नो॒ राजा॑ वृ॒त्रहा॑
राजा॑ भू॒त्वा वृ॒त्रं व॑ध्या॒दित्या॑ह। आ॒शिष॑मे॒वैता॒मा शा॑स्ते।
मै॒त्रा॒बा॒रु॒हस्प॒त्यं भ॑वति। श्वे॒तायै॑ श्वे॒तव॑त्सायै दु॒ग्धे॥२२॥

बा॒रु॒हस्प॒त्ये मै॒त्रम॑पि॒ दधा॑ति। ब्र॒ह्म॑ चै॒वास्मै॑ क्ष॒त्रं च॑
स॒मीची॑ दधाति। अथो॒ ब्र॒ह्म॑न्ने॒व क्ष॒त्रं प्र॑ति॒ष्ठाप॑यति।
बा॒रु॒हस्प॒त्येन॒ पूर्वे॑ण॒ प्रच॑रति। मु॒ख॒त ए॒वास्मै॑ ब्र॒ह्म॑
स॒ऽश्न॑ति। अथो॒ ब्र॒ह्म॑न्ने॒व क्ष॒त्रम॒न्वार॑म्भयति। स्व॒यं

कृता वेदिर्भवति। स्वयन्दिनं बर्हिः। स्वयं कृत इध्मः।
 अनभिजितस्याभिजित्यै। तस्माद्राज्ञामरण्यमभिजितम्।
 सैव श्वेता श्वेतवत्सा दक्षिणा समृद्धौ॥२३॥

रत्नित्वाय समृद्धौ पष्ठौही दक्षिणा समृद्धौ ग्रामण्यो गृहे भागदुघस्य गृहे भवति दुग्धेऽभिजित्यै द्वे
 च॥३॥ [३]

देवसुवामेतानि हवींषि भवन्ति। एतावन्तो वै देवानां
 सुवाः। त एवास्मै सुवान्प्रयच्छन्ति। त एनं सुवन्ते।
 अग्निरेवेनं गृहपतीनां सुवते। सोमो वनस्पतीनाम्।
 रुद्रः पशूनाम्। बृहस्पतिर्वाचाम्। इन्द्रो ज्येष्ठानाम्। मित्रः
 सत्यानाम्॥२४॥

वरुणो धर्मपतीनाम्। एतदेव सर्वं भवति। सविता त्वां
 प्रसुवानां सुवतामिति हस्तंङ्गुह्णाति प्रसूत्यै। ये देवा
 देवः सुवः स्थेत्याह। यथायजुरेवैतत्। महते क्षत्राय महत
 आधिपत्याय महते जानराज्यायेत्याह। आशिषमेवैतामा
 शास्ते। एष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणानां

राजेत्याह। तस्मात्सोमराजानो ब्राह्मणाः। प्रति त्यन्नाम
राज्यमधायीत्याह॥ २५॥

राज्यमेवास्मिन्प्रतिदधाति। स्वां तनुवं वरुणो अशिश्नेदित्याह।
वरुणसवमेवावरुन्धे। शुचैर्मित्रस्य व्रत्या अभूमेत्याह।
शुचिमेवैनं व्रत्यं करोति। अमन्महि महत् ऋतस्य
नामेत्याह। मनुत एवैनम्। सर्वे ब्राता वरुणस्याभूवन्नित्याह।
सर्वब्रातमेवैनं करोति। वि मित्र एवैररातिमतारीदित्याह॥ २६॥

अरातिमैवैनन्तारयति। असूषुदन्त यज्ञियां ऋतेनेत्याह।
स्वदयत्येवैनम्। व्युं त्रितो जरिमाणन्न आनडित्याह।
आयुरेवास्मिन्दधाति। द्वाभ्यां विमृष्टे। द्विपाद्यजमानः
प्रतिष्ठित्यै। अग्नीषोमीयस्य चैकादशकपालस्य देवसुवां
च हविषामग्र्ये स्विष्टकृते समवद्यति। देवताभिरेवैनमुभयतः
परिगृह्णाति। विष्णुक्रमान्क्रमते। विष्णुरेव भूत्वेमाल्लोकानभिजय

सत्यानामधायीत्याहातारीदित्याह क्रमत एकं च॥४॥ [४]

अर्थतः स्थेति जुहोति। आहुत्यैवैनां निष्क्रीय गृह्णाति।

अथो ह॒विष्कृतानामे॒वाभिघृ॑तानाङ्ग॒ह्णाति॑ । वह॑न्तीनाङ्ग॒ह्णाति॑ ।
 ए॒ता वा अ॒पां रा॒ष्ट्रम् । रा॒ष्ट्रमे॒वास्मै॑ गृह्णाति । अथो
 श्रिय॑मे॒वैन॑म॒भिव॑हन्ति । अ॒पां पति॑र॒सीत्या॑ह । मि॒थुन॑मे॒वाकः॑ ।
 वृषा॑ऽस्यूर्मि॒रित्या॑ह ॥ २८ ॥

ऊ॒र्मि॒मन्त॑मे॒वैन॑ करोति । वृ॒ष॒से॒नोऽसी॑त्याह । से॒नामे॒वास्य॑
 स॒ङ्श्य॑ति । ब्र॒ज॒क्षितः॑ स्थे॒त्याह॑ । ए॒ता वा अ॒पां वि॒शः ।
 वि॒शमे॒वास्मै॑ पर्यू॒हति॑ । म॒रुता॒मोजः॑ स्थे॒त्याह॑ । अ॒न्नं वै
 म॒रुतः॑ । अ॒न्नमे॒वावरु॑न्धे । सूर्य॑वर्च॒सः स्थे॒त्याह॑ ॥ २९ ॥

रा॒ष्ट्रमे॒व वर्च॑स्व्य॒कः । सूर्य॑त्वच॒सः स्थे॒त्याह॑ । स॒त्यं वा ए॒तत् ।
 यद्व॑र्षति । अ॒नृतं॑ यदा॒तप॑ति॒ वर्ष॑ति । स॒त्या॒नृते॑ ए॒वावरु॑न्धे ।
 नैन॑ऽस॒त्या॒नृते॑ उ॒दिते॑ हि॒ङ्स्तः॑ । य ए॒वं वेद॑ । मा॒न्दाः
 स्थे॒त्याह॑ । रा॒ष्ट्रमे॒व ब्र॑ह्मवर्च॒स्य॒कः ॥ ३० ॥

वा॒शाः स्थे॒त्याह॑ । रा॒ष्ट्रमे॒व व॑श्य॒कः । श॒क्र॒रीः स्थे॒त्याह॑ । प॒शवो॑
 वै श॒क्र॒रीः । प॒शूने॒वावरु॑न्धे । वि॒श्व॒भृतः॑ स्थे॒त्याह॑ । रा॒ष्ट्रमे॒व
 प॒य॒स्व्य॒कः । ज॒न॒भृतः॑ स्थे॒त्याह॑ । रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॑या॒व्य॒कः ।

अ॒ग्नेस्ते॑ज॒स्याः॑ स्थेत्या॒ह ॥ ३१ ॥

रा॒ष्ट्रमे॒व ते॑ज॒स्व्यं॑कः। अ॒पामो॑ष॒धीना॑ꣳ र॒सः स्थेत्या॒ह।
 रा॒ष्ट्रमे॒व म॑ध॒व्यं॑मकः। सा॒र॒स्वत॑द्ब्र॒ह्म॑हृ॒ह्णाति॑। ए॒षा वा
 अ॒पाम्पृ॑ष्ठम्। यत्स॒र॒स्वती॑। पृ॒ष्ठमे॒वैन॑ꣳ स॒मा॒नानां॑ करोति।
 षो॒ड॒शभि॑र्गृ॒ह्णाति॑। षो॒ड॒शक॑लो॒ वै पु॑रुषः। यावा॑ने॒व पु॑रुषः।
 तस्मि॑न्वी॒र्यं॑ दधाति। षो॒ड॒शभि॑र्जु॒होति॑ षो॒ड॒शभि॑र्गृ॒ह्णाति॑।
 द्वा॒त्रिं॑श॒त्सम्प॑द्यन्ते। द्वा॒त्रिं॑श॒दक्ष॑राऽनु॒ष्टुक्। वा॒गनु॑ष्टुप्स॒र्वाणि॑
 छ॒न्दाꣳ॑सि। वा॒चैवे॒नꣳ स॑र्वेभि॒श्छ॒न्दा॑भि॒रभि॑षि॒ञ्चति॑॥ ३२ ॥

ऊ॒र्मि॒रित्या॑ह सूर्यवर्चसः स्थेत्या॒ह ब्र॒ह्मव॑र्च॒स्यं॑कस्तेज॒स्याः॑ स्थेत्या॒हेव॑ पु॒रुष॑ष्य॒द च॑॥ ५॥ — [५]

दे॒वी॒रापः॑ सं म॒धु॒मती॑र्म॒धु॒मती॑भिः सृ॒ज्यध्व॑मित्या॒ह।
 ब्र॒ह्म॑णै॒वैनाः॑ सꣳ सृ॒जति॑। अना॑धृ॒ष्टाः सी॒दते॑त्या॒ह।
 ब्र॒ह्म॑णै॒वैनाः॑ सा॒दय॑ति। अ॒न्त॒रा हो॑तुंश्च धि॒ष्णि॒यं
 ब्रा॒ह्म॒णाच्छु॑ꣳसि॒नश्च॑ सा॒दय॑ति। आ॒ग्ने॒यो वै हो॑ताः।
 ऐ॒न्द्रो ब्रा॑ह्म॒णाच्छु॑ꣳसी। तेज॑सा चै॒वेन्द्रि॑येण॑ चोभ॒यतो॑
 रा॒ष्ट्रं परि॑गृ॒ह्णाति॑। हि॒र॒ण्ये॒नोत्पु॑नाति। आ॒हु॒त्यै हि॑

पवित्राभ्यामुत्पुनन्ति व्यावृत्त्यै॥ ३३॥

शतमानं भवति। शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः। आयुष्येवेन्द्रिये
प्रतिष्ठति। अनिभृष्टमसीत्याह। अनिभृष्टं ह्येतत्। वाचो
बन्धुरित्याह। वाचो ह्येष बन्धुः। तपोजा इत्याह। तपोजा
ह्येतत्। सोमस्य दात्रमसीत्याह॥ ३४॥

सोमस्य ह्येतद्दात्रम्। शुक्रा वः शुक्रेणोत्पुनामीत्याह। शुक्रा
ह्यापः। शुक्रं हिरण्यम्। चन्द्राश्चन्द्रेणेत्याह। चन्द्रा ह्यापः।
चन्द्रं हिरण्यम्। अमृता अमृतेनेत्याह। अमृता ह्यापः।
अमृतं हिरण्यम्॥ ३५॥

स्वाहा राजसूयायेत्याह। राजसूयाय ह्येना उत्पुनाति।
सधमादौ द्युमिनीरूर्ज एता इति वारुण्यर्चा गृह्णाति।
वरुणसवमेवावरुन्धे। एकया गृह्णाति। एकधैव यजमाने वीर्यं
दधाति। क्षत्रस्योल्बमसि क्षत्रस्य योनिरसीति तार्प्यश्चोष्णीषं
च प्रयच्छति सयोनित्वाय। एकशतेन दर्भपुञ्जीलैः पवयति।
शतायुर्वै पुरुषः शतवीर्यः। आत्मैकशतः॥ ३६॥

यावा॑ने॒व पु॒रुषः॑। तस्मि॑न्वी॒र्यं दधा॑ति। दध्या॑शयति।
इन्द्रि॑यमे॒वाव॑ रुन्धे। उ॒दुम्बर॑माशयति। अ॒न्नाद्य॑स्याव॑रुद्धौ।
शष्पा॑ण्याशयति। सुरा॑बलिमे॒वैनं॑ करोति। आ॒विदं॑ ए॒ता
भव॑न्ति। आ॒विदं॑मे॒वैनं॑ङ्गमयन्ति॥३७॥

अ॒ग्निरे॒वैनं॑ङ्गा॒रह॑पत्येनावति। इन्द्रं॑ इन्द्रि॑येण। पू॒षा प॒शुभिः॑।
मि॒त्रावरु॑णौ प्राणापा॒नाभ्या॑म्। इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑ वज्रमु॒दय॑च्छत्।
स दि॒वंम॑लिखत्। सो॑ऽर्य॒म्णः पन्था॑ अभवत्। स आ॒वित्रे॑
द्यावा॑पृथि॒वी धृ॒तव्र॑ते इति॒ द्यावा॑पृथि॒वी उपा॑धावत्। स
आ॒भ्यामे॒व प्र॑सूत इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑ वज्रं प्राह॑रत्। आ॒वित्रे॑
द्यावा॑पृथि॒वी धृ॒तव्र॑ते इति॒ यदाह॑॥३८॥

आ॒भ्यामे॒व प्र॑सूतो॒ यज॑मानो॒ वज्रं॑ भ्रातृ॒व्याय॑ प्रह॑रति।
आ॒वित्रा॑ दे॒व्यदि॑तिर्वि॒श्वरू॒पीत्या॑ह। इ॒यं वै दे॒व्यदि॑तिर्वि॒श्वरू॒पी।
अ॒स्यामे॒व प्रति॑ तिष्ठति। आ॒वित्रो॑ऽयम॒सावा॑मु॒ष्याय॑णो॑ऽस्यां
वि॒श्यंस्मि॑न्नाष्ट्र इत्या॑ह। वि॒शैवैनं॑ रा॒ष्ट्रेण॑ स॒मर्ध॑यति।
म॒हते॑ क्ष॒त्राय॑ म॒हत॑ आधि॒पत्या॑य म॒हते॑ जान॑राज्या॒येत्या॑ह।

आशिषं मे वै तामा शास्ते। एष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं
ब्राह्मणानां राजेत्याह। तस्मात्सोमराजानो ब्राह्मणाः॥ ३९॥

इन्द्रस्य वज्रोऽसि वार्त्रघ्न इति धनुः प्रयच्छति विजित्यै।
शत्रुबाधनाः स्थेतीषून्। शत्रून्नेवास्य बाधन्ते। पात मां
प्रत्यश्च पात मां तिर्यश्चमन्वश्च मा पातेत्याह। तिस्रो वै
शरव्याः। प्रतीचीं तिरश्च्यनूचीं। ताभ्य एवैनं पान्ति। दिग्भ्यो
मां पातेत्याह। दिग्भ्य एवैनं पान्ति। विश्वाभ्यो मा नाष्ट्राभ्यः
पातेत्याह। अपरिमितादेवैनं पान्ति। हिरण्यवर्णावुषसां
विरोक इति त्रिष्टुभां बाहू उद्गृह्णाति। इन्द्रियं वै वीर्यं त्रिष्टुक्।
इन्द्रियमेव वीर्यमुपरिष्ठादात्मन्धत्ते॥ ४०॥

व्यावृत्त्यै दात्रमसीत्याहामृतं हिरण्यमेकशतो गमयन्त्याहं ब्राह्मणा नाष्ट्राभ्यः पातेत्याह चत्वारि च॥ ६॥

[६]

दिशो व्यास्थापयति। दिशामभिजित्यै। यदनु प्रक्रामेत्।
अभि दिशो जयेत्। उत्तु माद्येत्। मनसाऽनु प्रक्रामति।
अभि दिशो जयति। नोन्माद्यति। समिधमा तिष्ठेत्याह।

तेजं ए॒वाव॑रुन्धे॥४१॥

उ॒ग्रामा ति॒ष्ठेत्या॑ह। इ॒न्द्रिय॑मे॒वाव॑रुन्धे। वि॒राज॑माति॒ष्ठेत्या॑ह।
अ॒न्नाद्य॑मे॒वाव॑रुन्धे। उ॒दीची॑मा ति॒ष्ठेत्या॑ह। प॒शूने॒वाव॑रुन्धे।
ऊ॒र्ध्वामा॑ति॒ष्ठेत्या॑ह। सु॒व॒र्गमे॒व लो॒कम॒भिज॑यति।
अ॒नूज्झि॑हीते। सु॒व॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॑ स॒मष्ट्यै॑॥४२॥

मा॒रुत ए॒ष भ॑वति। अ॒न्नं वै म॒रुतः॑। अ॒न्नमे॒वाव॑रुन्धे।
ए॒कविं॑श॒तिक॑पालो भवति॒ प्रति॑ष्ठित्यै। योऽर॒ण्येऽनु॑वा॒क्यो
गु॒णः। तं म॑ध्य॒त उप॑दधाति। ग्रा॒म्यैरे॒व प॒शुभि॑रा॒र॒ण्यान्प॒शून्परि॑
गृ॒ह्णाति। तस्मा॑द्ग्रा॒म्यैः प॒शुभि॑रा॒र॒ण्याः प॒शवः॑ परि॑गृहीताः।
पृथि॑र्वे॒न्यः। अ॒भ्य॑षिच्यत॥४३॥

स रा॒ष्ट्र॒न्नाभ॑वत्। स ए॒तानि॑ पा॒र्थान्य॑पश्यत्। तान्य॑जुहोत्।
तैर्वै स रा॒ष्ट्रम॑भवत्। यत्पा॒र्थानि॑ जुहोति। रा॒ष्ट्रमे॒व भ॑वति।
बा॒र॒ह॒स्पत्यं॑ पूर्वे॒षामुत्त॑मं भ॑वति। ऐ॒न्द्रमुत्त॑रेषां प्रथ॒मम्। ब्रह्म॑
चै॒वास्मै॑ क्ष॒त्रं च॑ स॒मीची॑ दधाति। अथो ब्रह्म॑न्ने॒व क्ष॒त्रं
प्रति॑ष्ठापयति॥४४॥

षट्पु॒रस्ता॑दभिषे॒कस्य॑ जुहोति। षडु॒परि॑ष्ठात्। द्वाद॑श
सम्प॑द्यन्ते। द्वाद॑श मा॒साः संवत्स॑रः। संव॑त्स॒रः खलु॑ वै
दै॒वानां॑ पूः। दे॒वाना॑मे॒व पु॒रं मध्य॑तो व्य॒व॑स॒र्पति॑। तस्य॑ न
कु॒तश्च॑नोपा॒व्या॒धो भ॑वति। भू॒ताना॑मवै॒ष्टीर्जु॑होति। अत्रा॑त्र वै
मृ॒त्युर्जा॑यते। यत्र॑यत्रै॒व मृ॒त्युर्जा॑यते। तत॑ ए॒वैन॑मव॒यज॑ते।
तस्मा॑द्वाज॒सूये॑नेजा॒नो नाभि॑च॒रित॑वै। प्र॒त्यगे॑नमभिचा॒रः
स्तृ॑णुते॥ ४५॥

रुन्धे॒ सम॑ष्ट्या असिच्यत॒ स्थाप॑यति॒ जाय॑ते पञ्च॒ च॥७॥ [७]

सोम॑स्य॒ त्विषि॑रसि॒ तवै॑व मे॒ त्विषि॑र्भूया॒दिति॑
शा॒र्दूल॑च॒र्मोप॑स्तृणाति। यै॒व सोमे॑ त्विषिः॑। या शा॒र्दूले॑।
तामे॒वाव॑रुन्धे। मृ॒त्योर्वा ए॒ष वर्णः॑। यच्छा॑र्दूलः। अ॒मृत॑ः
हि॒र॑ण्यम्। अ॒मृत॑मसि॒ मृ॒त्योर्मा पा॑हीति॒ हि॒र॑ण्य॒मुपा॑स्यति।
अ॒मृत॑मे॒व मृ॒त्योर॒न्तर्ध॑त्ते। श॒तमा॑नं भवति॥ ४६॥

श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः। आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति॑तिष्ठति।
दि॒द्योन्मा॑ पा॒हीत्यु॑परि॒ष्ठादधि॑ निद॑धाति। उ॒भय॑त॒ ए॒वास्मै॑ श॒र्म

दधाति। अवैष्टा दन्दशूका इति क्लीबः सीसेन विध्यति।
 दन्दशूकानेवावयजते। तस्मात्क्लीबन्दन्दशूका दशुकाः।
 निरस्तन्नमुचेः शिर इति लोहितायसन्निरस्यति। पाप्मानमेव
 नमुचिन्निरवदयते। प्राणा आत्मनः पूर्वेऽभिषिच्या
 इत्याहुः॥४७॥

सोमो राजा वरुणः। दैवा धर्मसुवश्च ये। ते ते
 वाचः सुवन्तान्ते ते प्राणः सुवन्तामित्याह।
 प्राणानेवात्मनः पूर्वानभिषिञ्चति। यद्व्यात्। अग्नेस्त्वा
 तेजसाऽभिषिञ्चामीति। तेजस्व्येव स्यात्। दुश्चर्मा तु भवेत्।
 सोमस्य त्वा द्युम्नेनाभिषिञ्चामीत्याह। सौम्यो वै देवतया
 पुरुषः॥४८॥

स्वयैवैनं देवतयाऽभिषिञ्चति। अग्नेस्तेजसेत्याह। तेज
 एवास्मिन्दधाति। सूर्यस्य वर्चसेत्याह। वर्च एवास्मिन्दधाति।
 इन्द्रस्येन्द्रियेणेत्याह। इन्द्रियमेवास्मिन्दधाति। मित्रावरुणयोर्वी
 वीर्यमेवास्मिन्दधाति। मरुतामोजसेत्याह॥४९॥

ओजं एवास्मिन्दधाति। क्षत्राणाङ्क्षत्रपतिरसीत्याह।
 क्षत्राणामेवैनं क्षत्रपतिं करोति। अतिं दिवस्पाहीत्याह।
 अत्यन्यान्पाहीति वावैतदाह। समाववृत्रन्नधरागुदीचीरित्याह।
 राष्ट्रमेवास्मिन्ध्रुवमंकः। उच्छेषणेन जुहोति। उच्छेषणभागो
 वै रुद्रः। भागधेयेनैव रुद्रन्निरवदयते॥५०॥

उदङ्गरेत्याग्नीद्धे जुहोति। एषा वै रुद्रस्य दिक्। स्वायामेव
 दिशि रुद्रन्निरवदयते। रुद्र यत्ते क्रयी परन्नामेत्याह। यद्वा
 अस्य क्रयी परन्नाम। तेन वा एष हिनस्ति। यः हिनस्ति।
 तेनैवैनं सह शमयति। तस्मै हुतमसि यमेष्टमसीत्याह।
 यमादेवास्य मृत्युमवयजते॥५१॥

प्रजापते न त्वदेतान्यन्य इति तस्यै गृहे जुहुयात्।
 याङ्गामयेत राष्ट्रमस्यै प्रजा स्यादिति। राष्ट्रमेवास्यै प्रजा
 भवति। पूर्णमयेनाध्वर्युरभिषिञ्चति। ब्रह्मवर्चसमेवास्मिन्त्विषिन्द
 औदुम्बरेण राजन्यः। ऊर्जमेवास्मिन्नन्नाद्यन्दधाति।
 आश्वत्थेन वैश्यः। विशमेवास्मिन्पुष्टिन्दधाति। नैयग्रोधेन

जन्यः। मित्राण्येवास्मै कल्पयति। अथो प्रतिष्ठित्यै॥५२॥

भवत्याहुः पुरुष ओजसेत्याह निरवदयते यजते जन्यो द्वे च॥८॥

इन्द्रस्य वज्रोऽसि वार्त्रघ्न इति रथमुपावहरति विजित्यै।
मित्रावरुणयोस्त्वा प्रशास्त्रोः प्रशिषा युनज्मीत्याह।
ब्रह्मणैवैनं देवताभ्यां युनक्ति। प्रष्टिवाहिनं युनक्ति।
प्रष्टिवाही वै देवरथः। देवरथमेवास्मै युनक्ति। त्रयोऽश्वा
भवन्ति। रथश्चतुर्थः। द्वौ संव्येष्टसारथी। षट् पद्यन्ते॥५३॥

षड्वा ऋतवः। ऋतुभिरेवैनं युनक्ति। विष्णुक्रमान्क्रमते।
विष्णुरेव भूत्वेमाल्लोकानभिजयति। यः क्षत्रियः प्रतिहितः।
सोऽन्वारभते। राष्ट्रमेव भवति। त्रिष्टुभाऽन्वारभते। इन्द्रियं
वै त्रिष्टुक्। इन्द्रियमेव यजमाने दधाति॥५४॥

मरुतां प्रसवे जेषमित्याह। मरुद्भिरेव प्रसूत उज्जयति। आप्तं
मन इत्याह। यदेव मनसैप्सीत्। तदापत्। राजन्यं जिनाति।
अनाक्रान्त एवाक्रमते। वि वा एष इन्द्रियेण वीर्येणर्ध्यते।
यो राजन्यं जिनाति। समहमिन्द्रियेण वीर्येणेत्याह॥५५॥

इन्द्रियमेव वीर्यमात्मन्धत्ते। पशूनां मन्युरसि तवेव मे
 मन्युर्भूयादिति वाराही उपानहावुपं मुञ्चते। पशूनां वा
 एष मन्युः। यद्वराहः। तेनैव पशूनां मन्युमात्मन्धत्ते। अभि
 वा इयं सुषुवाणङ्कामयते। तस्यैश्वरेन्द्रियं वीर्यमादातोः।
 वाराही उपानहावुपं मुञ्चते। अस्या एवान्तर्धत्ते। इन्द्रियस्य
 वीर्यस्यानात्यै॥५६॥

नमो मात्रे पृथिव्या इत्याहाहिंसायै। इयं दस्यायुरस्यायुर्मे
 धेहीत्याह। आयुरेवात्मन्धत्ते। ऊर्गस्यूजं मे धेहीत्याह।
 ऊर्जमेवात्मन्धत्ते। युङ्क्षुसि वर्चोसि वर्चो मयि धेहीत्याह।
 वर्च एवात्मन्धत्ते। एकधा ब्रह्मण उपहरति। एकधैव
 यजमान आयुरूजं वर्चो दधाति। रथविमोचनीया जुहोति
 प्रतिष्ठित्यै॥५७॥

त्रयोऽश्वा भवन्ति। रथश्चतुर्थः। तस्माच्चतुर्जुहोति। यदुभौ
 सहावतिष्ठेताम्। समानं लोकमियाताम्। सह संङ्गहीत्रा

रथ॒वाह॑ने॒ रथ॒माद॑धाति। सु॒व॒र्गादि॒वैनं॑ लो॒काद॒न्तर्द॑धाति।
 हु॒ंसः शु॒चिष॑दित्याद॑धाति। ब्रह्म॑णै॒वैनं॑मु॒पाव॑हरति।
 ब्रह्म॑णाऽऽद॑धाति। अति॑च्छ॒न्दसाऽऽद॑धाति। अति॑च्छ॒न्दा वै
 सर्वा॑णि छ॒न्दांसि॑। सर्वे॑भिरे॒वैन॑च्छ॒न्दोभि॑राद॑धाति। वर्ष्म॑
 वा ए॒षा छ॒न्दसाम्। यदति॑च्छ॒न्दाः। यदति॑च्छ॒न्दसा॒ दधा॑ति।
 वर्ष्मै॒वैनं॑ स॒मानानां॑ करोति॥५८॥

पृथ॒न्ते द॑धाति वि॒र्येणेत्या॒हाना॑त्यै प्र॒तिष्ठि॑त्यै ब्रह्म॑णाऽऽद॑धाति सप्त च॑॥९॥ [९]

मि॒त्रोऽसि॑ वरु॒णोऽसी॑त्याह। मै॒त्रं वा अ॑हः। वा॒रु॒णी रा॒त्रिः।
 अ॒होरा॒त्राभ्या॑मे॒वैनं॑मु॒पाव॑हरति। मि॒त्रोऽसि॑ वरु॒णोऽसी॑त्याह।
 मै॒त्रो वै दक्षि॑णः। वा॒रु॒णः स॒व्यः। वैश्व॑दे॒व्यामि॑क्षा। स्वमे॒वैनौ
 भा॒गधे॑यमु॒पाव॑हरति। सम॒हं वि॒श्वैर्दे॒वैरि॑त्याह॥५९॥

वैश्व॑दे॒व्यो वै प्र॒जाः। ता ए॒वाद्याः॑ कुरु॒ते। क्ष॒त्रस्य॑ नाभि॑रसि
 क्ष॒त्रस्य॑ योनि॑र॒सीत्य॑धीवा॒समास्तृ॑णाति स॒योनि॑त्वाय॑।
 स्यो॒नामा सी॑द सु॒षदा॒मा सी॑देत्याह। य॒थाय॑जु॒रेवै॑तत्।
 मा त्वा॑ हि॒ंसी॒न्मा मा॑ हि॒ंसी॒दित्या॑हाहि॒ंसायै॑।

निषसाद धृतव्रतो वरुणः पुस्त्यास्वा साम्राज्याय
 सुक्रतुरित्याह। साम्राज्यमेवैनं सुक्रतुं करोति।
 ब्रह्मा(३)न्त्वं राजन्ब्रह्माऽसि सविताऽसि सत्यसंव
 इत्याह। सवितारमेवैनं सत्यसवं करोति॥६०॥

ब्रह्मा(३)न्त्वं राजन्ब्रह्माऽसीन्द्रोऽसि सत्यौजा इत्याह।
 इन्द्रमेवैनं सत्यौजसं करोति। ब्रह्मा(३)न्त्वं
 राजन्ब्रह्माऽसि मित्रोऽसि सुशेव इत्याह। मित्रमेवैनं
 सुशेवं करोति। ब्रह्मा(३)न्त्वं राजन्ब्रह्मासि वरुणोऽसि
 सत्यधर्मेत्याह। वरुणमेवैनं सत्यधर्माणं करोति।
 सविताऽसि सत्यसंव इत्याह। गायत्रीमेवैतेनाभि
 व्याहरति। इन्द्रोऽसि सत्यौजा इत्याह। त्रिष्टुभमेवैतेनाभि
 व्याहरति॥६१॥

मित्रोऽसि सुशेव इत्याह। जगतीमेवैतेनाभि व्याहरति।
 सत्यमेता देवताः। सत्यमेतानि छन्दांसि। सत्यमेवावरुन्धे।
 वरुणोऽसि सत्यधर्मेत्याह। अनुष्टुभमेवैतेनाभि व्याहरति।
 सत्यानृते वा अनुष्टुप्। सत्यानृते वरुणः। सत्यानृते

ए॒वावरु॑न्धे॥६२॥

नैन॑ स॒त्यानृ॑ते उ॒दिते॑ हि॒ऽस्तः॑। य ए॒वं वेद॑। इन्द्र॑स्य॒
वज्रो॑ऽसि॒ वार्त्रघ्न॑ इति॒ स्म्यं प्रय॑च्छति। वज्रो॒ वै स्म्यः॑।
वज्रे॑णै॒वास्मा॑ अ॒वरपर॑ रन्ध्रयति। ए॒व॑ हि तच्छे॒यः॑।
यद॑स्मा ए॒ते र॒ध्यैयुः॑। दि॒शोऽभ्य॑य॑ रा॒जाऽभू॑दिति॒
पश्चा॑क्षान्प्रयच्छति। ए॒ते वै सर्वे॑ऽयाः॑। अ॒परा॑जायि॒नमे॒वैनं॑
करो॑ति॥६३॥

ओ॒दनमु॑द्भुवते। प॒रमे॒ष्टी वा ए॒षः। यदो॑दनः। प॒रमा॑मे॒वैनः॑
श्रिय॑ङ्गमयति। सु॒श्लोकाँ॑ (४) सु॒मङ्गलाँ॑ (४) स॒त्यरा॒जा (३)
नित्या॑ह। आ॒शिष॑मे॒वैता॑मा शा॒स्ते। शौ॒नः शे॒पमा॑ख्यापयते।
व॒रुण॑पा॒शादे॒वैनं॑ मु॒ञ्चति॑। प॒रः श॒तं भ॑वति। श॒तायुः॑
पुरु॑षः श॒तेन्द्रि॑यः। आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति तिष्ठ॑ति। मा॒रुत॑स्य
चैक॑विंश॒तिक॑पालस्य वैश्व॑दे॒व्यै चा॒मिक्षा॑या अ॒ग्नये॑
स्विष्ट॑कृते॒ सम॑व॒द्यति॑। दे॒वता॑भिरे॒वैनं॑मु॒भय॑तः परि॑ गृह्णाति।
अ॒पान्न॑न्ने स्वा॒होर्जो॑ न॒न्ने स्वाहा॑ऽग्नये॑ गृह॑प॒तये॑ स्वा॒हेति॑

ति॒स्र आ॒हु॒तीर्जु॒होति॑। त्रयं॑ इ॒मे लो॒काः। ए॒ष्वे॒व लो॒केषु॑
प्रति॑ तिष्ठति॥६४॥

दे॒वैरि॒त्याह॑ स॒त्यसं॑व करोति त्रि॒ष्टुभ॑मै॒वैतेना॑भि व्याह॑रति सत्या॒नृते॑ ए॒वाव॑रुन्धे करोति श॒तेन्द्रि॑य॒ष्पद॑
च॥१०॥ [१०]

ए॒तद्वा॑ह॒मणानि॑ धा॒त्रे र॒त्विना॑न्दे॒वसु॑वाम॒र्थतो॑ दे॒वीर्दि॑शः सोम॒स्येन्द्र॑स्य मि॒त्रो दश॑॥१०॥
ए॒तद्वा॑ह॒मणानि॑ वैष्ण॒वन्त्रि॑कपा॒लम॑न्त्रं वै पू॒षा वा॑शाः स्ते॒त्याह॑ दि॒शो व्या॑स्थापय॒त्युद॑ङ्घ्रेत्य॒
ब्र॒ह्मा ३ न्व॑रा॒जुश्च॑तु॒ष्पष्टिः॥६४॥
ए॒तद्वा॑ह॒मणानि॑ प्रति॑तिष्ठति॥

हरिः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके सप्तमः
प्रपाठकः समाप्तः॥